

Wymagania edukacyjne – język polski – klasa IV

Obszar I Komunikacja				
Na ocenę dopuszczającą	Na ocenę dostateczną	Na ocenę dobrą	Na ocenę bardzo dobrą	Na ocenę celującą
	<i>to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:</i>	<i>to, co na ocenę dostateczną, oraz:</i>	<i>to, co na ocenę dobrą, oraz:</i>	<i>to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:</i>
Uczeń: tworzy krótką wypowiedź ustną lub pisemną na zadany temat ślucha uważnie wypowiedzi innych i stara się zrozumieć ich sens rozpoznaje sytuacje wymagające oficjalnego lub nieoficjalnego sposobu wypowiedzi przedstawia podstawowe informacje o sobie nazywa swoje emocje i potrzeby (np. radość, złość, potrzeba pomocy) używa zwrotów grzecznościowych, np. <i>proszę, dziękuję, przepraszam</i> wyraża własne zdanie na podany temat rozpoznaje podstawowe komunikaty niewerbalne, takie jak gest, mimika i postawa ciała	Uczeń: przekazuje w zrozumiały sposób swoje myśli i informacje w wypowiedziach ustnych oraz pisemnych rozpoznaje najważniejsze informacje w wypowiedzi rozmówcy odpowiada na wypowiedź rozmówcy stosuje odpowiedni sposób zwracania się do rozmówcy w różnych sytuacjach opisuje swoje emocje i potrzeby w sposób zrozumiały dla odbiorcy opisuje siebie, swoje doświadczenia i zainteresowania stosuje zwroty grzecznościowe odpowiednie do sytuacji i rozmówcy formuluje stanowisko odczytuje znaczenie prostych komunikatów niewerbalnych w różnych sytuacjach rozdziela komunikaty słowne	Uczeń: wyraża swoje zdanie i intencję w uporządkowanych wypowiedziach ustnych oraz pisemnych odpowiada na wypowiedź rozmówcy w sposób związany z tematem rozmowy dobiera słownictwo i formę wypowiedzi do sytuacji komunikacyjnej oraz odbiorcy reaguje adekwatnie do treści rozmowy wyraża swoje uczucia i potrzeby adekwatnie do sytuacji dobiera formy grzecznościowe do celu wypowiedzi oraz relacji z odbiorcą uzasadnia swoje stanowisko w rozmowie, odwołując się do przykładów porządkuje wypowiedź o sobie uzasadnia stanowisko jednym argumentem	Uczeń: dobiera środki językowe odpowiednie do celu i charakteru wypowiedzi prowadzi rozmowę i nawiązuje w niej do tego, co mówił rozmówca modyfikuje wypowiedź w zależności od celu rozmowy i potrzeb odbiorcy rozwija wypowiedź o sobie w spójny sposób komunikuje swoje emocje, uczucia i potrzeby w sposób odpowiedzialny, kulturalny i akceptowany społecznie posługuje się zasadami grzeczności językowej w sposób świadomy i adekwatny do różnych sytuacji komunikacyjnych odnosi się do argumentów rozmówcy i broni własnego stanowiska odczytuje znaczenie wypowiedzi rozmówcy (także	Uczeń: świadomie posługuje się językiem w mowie i piśmie, aby precyzyjnie wyrażać swoje myśli, emocje i intencje aktywnie i uważnie uczestniczy w rozmowie, okazując zaangażowanie i szacunek wobec rozmówcy modyfikuje wypowiedź, aby była skuteczna i przekonująca posługuje się różnymi formami wypowiedzi w sposób adekwatny do sytuacji oraz celu i dostosowany do odbiorcy wspiera komunikację w grupie ocenia , czy sposób wyrażania emocji jest odpowiedni do sytuacji i nie rani innych, podając uzasadnienie dba o kulturę języka w rozmowie, używając uprzejmych zwrotów i reagując na nieodpowiednie

przedstawia siebie wymienia podstawowe informacje o swoich zainteresowaniach wyjaśnia własnymi słowami terminy: <i>komunikacja, nadawca, odbiorca, intencja wypowiedzi, komunikat niewerbalny, grzeczność językowa</i> rozpoznaje nadawcę i odbiorcę	i niewerbalne opisuje swoje doświadczenia i zainteresowania w krótkiej wypowiedzi wykorzystuje pojęcia dotyczące komunikacji podczas omawiania przykładów i sytuacji komunikacyjnych	wyjaśnia znaczenie komunikatów niewerbalnych w przebiegu rozmowy opowiada w uporządkowany sposób o swoich doświadczeniach, zainteresowaniach i pasjach posługuje się w wypowiedzi pojęciami komunikacji, nadawcy, odbiorcy, intencji	z gestów i tonu głosu) porównuje, co ktoś mówi, z tym, jak się zachowuje (gesty, mimika) wyjaśnia na przykładzie, jak gesty i ton głosu zmieniają znaczenie wypowiedzi uzasadnia swoje zainteresowania i odnosi je do własnych doświadczeń opisuje sytuację komunikacyjną, używając terminów: <i>komunikacja, nadawca, odbiorca, cel wypowiedzi, komunikat niewerbalny, grzeczność językowa</i>	wypowiedzi formuluje spójne i przekonujące stanowisko, uwzględniając argumenty oraz kontekst rozmowy wykorzystuje komunikację niewerbalną w celu świadomego budowania relacji i skutecznego porozumiewania się z innymi porównuje różne opinie i wyjaśnia, dlaczego się z nimi zgadza lub nie zgadza ocenia na przykładzie, jak gesty, mimika i ton głosu wpływają na odbiór wypowiedzi analizuje wpływ sposobu komunikacji na relacje między ludźmi prezentuje siebie, swoje doświadczenia i zainteresowania w sposób ciekawy, spójny i dostosowany do odbiorcy
--	---	--	--	---

Obszar II Odbiór tekstów kultury				
Na ocenę dopuszczającą	Na ocenę dostateczną	Na ocenę dobrą	Na ocenę bardzo dobrą	Na ocenę celującą
	<i>to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:</i>	<i>to, co na ocenę dostateczną, oraz:</i>	<i>to, co na ocenę dobrą, oraz:</i>	<i>to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:</i>
Uczeń: rozróżnia teksty należące do różnych sztuk, np. literatury, muzyki, teatru, filmu i komiksu formułuje temat utworu w jednym zdaniu rozpoznaje emocje nadawcy oraz podstawowy cel jego wypowiedzi rozpoznaje temat utworu wskazuje nadawcę i odbiorcę utworu nazywa emocje, wrażenia i postawy wyrażone w tekstach należących do różnych sztuk rozpoznaje fragmenty, które wywołują rozbawienie, wzruszenie lub strach nazywa reakcje odbiorcy wywołane przez wypowiedź wyodrębnia podstawowe elementy świata przedstawionego: bohatera, miejsce, czas i wydarzenia wymienia cechy świata	Uczeń: nazywa cechy tekstów należących do różnych sztuk, np. filmu, teatru, komiksu i literatury wyjaśnia znaczenie tematu utworu wyjaśnia , czego uczy utwór i jakie wartości przywołuje prezentuje sposób wyrażania emocji, myśli i postaw przez nadawcę utworu opisuje własne wrażenia po przeczytaniu utworu odnosi sytuacje przedstawione w utworze do typowych doświadczeń z życia codziennego opisuje elementy świata przedstawionego porządkuje wydarzenia w kolejności chronologicznej odróżnia elementy realistyczne od fantastycznych opisuje wrażenia wywołane przez tekst charakteryzuje bohatera,	Uczeń: opisuje , jak teksty należące do różnych sztuk pokazują emocje i wydarzenia analizuje perspektywę bohatera lub podmiotu mówiącego oraz jej wpływ na przedstawienie wydarzeń i problemów porównuje sposoby wyrażania postaw, emocji i myśli w różnych tekstach kultury analizuje zabiegi językowe i literackie służące wywołaniu emocji u odbiorcy uzasadnia własne odczucia związane z odbiorem utworu porównuje sposoby przedstawiania wydarzeń i bohaterów w różnych tekstach kultury uzasadnia własne odczytanie utworu, odwołując się do treści wyjaśnia , czym się różnią elementy realistyczne i fantastyczne w utworze porównuje bohaterów i ocenia	Uczeń: porównuje sposoby przedstawiania wydarzeń i bohaterów w różnych tekstach kultury wyjaśnia znaczenie kontekstów kulturowych i historycznych w utworze uzasadnia wpływ intencji bohatera lub podmiotu mówiącego na sposób budowania wypowiedzi ocenia sposób wyrażania emocji, postaw i myśli w tekstach kultury ocenia , jak elementy realistyczne i fantastyczne wpływają na sens i odbiór utworu ocenia skuteczność zabiegów wywołujących śmiech, strach lub wzruszenie odwołuje się do sytuacji rzeczywistych podczas omawiania problemów i emocji przedstawionych w utworze. wyjaśnia sens wydarzeń	Uczeń: ocenia wpływ różnych tekstów kultury na odbiorcę i uzasadnia swoje zdanie interpretuje temat utworu w kontekście wartości lub doświadczeń bohaterów tworzy pogłębioną interpretację utworu z uwzględnieniem kontekstu kulturowego i historycznego formułuje wnioski dotyczące tego, jak sposób przedstawiania wydarzeń i bohaterów wpływa na reakcje odbiorcy tworzy własną interpretację utworu, odnosząc jego problematykę i emocje do doświadczeń odbiorców ocenia sposób przedstawienia świata i bohaterów w różnych tekstach kultury porównuje różne sposoby kreowania bohatera formułuje wnioski dotyczące związku między zastosowanymi środkami

realistycznego i fantastycznego nazywa cechy bohatera rozpoznaje narratora i podmiot mówiący na podstawie wyrazów wskazujących na ich obecność wypowiada się na temat nastroju tekstów należących do różnych sztuk wymienia środki językowe: epitety, porównania, wyrazy dźwiękonaśladowcze, występujące w tekście odczytuje tekst głośno, z zachowaniem podstawowej poprawności nazywa pojęcia: fikcja, utwór realistyczny, utwór fantastyczny, baśń, legenda, świat przedstawiony, narrator, bohater, podmiot mówiący, epitet, porównanie, metafora (przenośnia), wyraz dźwiękonaśladowczy	odwołując się do jego zachowania opisuje narratora i podmiot mówiący w utworze wskazuje w tekście środki językowe, w tym metaforę (przenośnię) opisuje sposób oddziaływania środków językowych na emocje, wyobraźnię i zmysły odbiorcy interpretuje głosowo tekst, zwracając uwagę na tempo oraz intonację nazywa podstawowe cechy baśni, legendy posługuje się pojęciami: fikcja, utwór realistyczny, utwór fantastyczny, baśń, legenda, świat przedstawiony, narrator, bohater, podmiot mówiący, epitet, porównanie, metafora (przenośnia), wyraz dźwiękonaśladowczy	ich postępowanie porównuje zachowanie bohaterów z własnymi doświadczeniami wyjaśnia związek świata przedstawionego z emocjami i myślami bohaterów wyjaśnia, jakie słowa, obrazy i wydarzenia tworzą nastrój utworu opisuje funkcję narratora i podmiotu mówiącego uzasadnia funkcję środków językowych, odwołując się do tekstu odczytuje sens metafor interpretuje głosowo tekst, oddając nastrój i emocje utworu omawia wrażenia wywołane przez różne teksty kultury stosuje poznane pojęcia literackie podczas analizy utworu czyta utwory narracyjne, liryczne i patriotyczne oraz wypowiada się na ich temat	i zachowania bohaterów formuluje spójną interpretację utworu i uzasadnia ją, odwołując się do tekstu analizuje sposoby wywoływania emocji u odbiorcy wyjaśnia, po co autor wykorzystał elementy realistyczne i fantastyczne w utworze ocenia postawy bohaterów w odniesieniu do własnych doświadczeń analizuje skuteczność oddziaływania środków językowych na emocje, wyobraźnię, przekonania i zmysły odbiorcy dobiera świadomie sposób głośnego czytania do charakteru tekstu łączy informacje z różnych tekstów kultury	językowymi a odbiorem utworu interpretuje funkcję środków językowych i zabiegów artystycznych w utworze formuluje dojrzałe opinie o przeczytanych tekstach i uzasadnia je przykładami odnosi problematykę utworów do własnych doświadczeń świadomie interpretuje głosowo tekst, oddając jego sens i emocje tworzy samodzielną propozycję odczytania tekstu kultury, poprawnie wykorzystując pojęcia literackie i kulturowe
---	---	--	--	---

Obszar III Świadomość języka				
Na ocenę dopuszczającą	Na ocenę dostateczną	Na ocenę dobrą	Na ocenę bardzo dobrą	Na ocenę celującą
	<i>to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:</i>	<i>to, co na ocenę dostateczną, oraz:</i>	<i>to, co na ocenę dobrą, oraz:</i>	<i>to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:</i>
Uczeń: rozpoznaje samogłoski, spółgłoski i sylaby w wyrazach nazywa części mowy rzeczownik, czasownik, przymiotnik rozpoznaje wyrazy i związki wyrazowe wyrażające emocje tworzy proste zdania poprawne pod względem logicznym i gramatycznym rozpoznaje wypowiedzenie oznajmujące, pytające, rozkazujące, wykrzyknikowe rozpoznaje równoważnik zdania i zdanie pojedyncze odczytuje znaczenie wyrazów z pomocą słownika rozpoznaje synonimy i antonimy zapisuje wyrazy zgodnie z zasadami ortografii dotyczącymi wymiany głosek w wyrazach	Uczeń: odróżnia głoski dźwięczne i bezdźwięczne dzieli wyrazy na sylaby rozpoznaje w zdaniu części mowy: rzeczownik, czasownik, przymiotnik określa podstawowe formy gramatyczne: osobę, liczbę, rodzaj, czas, przypadek , w zależności od części mowy rozpoznaje zależności między wyrazami w zdaniu buduje poprawne językowo zdania tworzy zdania ze względu na cel wypowiedzi: oznajmujące, pytające, rozkazujące, wykrzyknikowe układa różne typy wypowiedzeń: równoważniki zdań, zdania pojedyncze wyszukuje znaczenie wyrazów w słownikach lub innych źródłach informacji stosuje w wypowiedziach synonimy i antonimy odróżnia w prostych	Uczeń: poprawnie dzieli wyrazy na sylaby oraz wskazuje rodzaje głosek stosuje w wypowiedziach ustnych i pisemnych poprawne formy wyrazów odmienne w zakresie osoby, liczby, rodzaju, czasu, przypadku poprawia błędy gramatyczne w wypowiedzeniach stosuje różne typy zdań w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych wyjaśnia znaczenie wyrazów w zależności od kontekstu wypowiedzi dobiera elementy leksykalne odpowiednie do celu i charakteru wypowiedzi, w tym synonimy i antonimy pisze tekst poprawnie, korzystając z zasad ortografii analizuje funkcję znaków interpunkcyjnych w różnych typach wypowiedzeń oraz wyjaśnia zasady ich stosowania	Uczeń: analizuje budowę głoskową wyrazów oraz wyjaśnia różnice między rodzajami głosek analizuje formy gramatyczne części mowy w zdaniach bada nacechowanie emocjonalne i stylistyczne synonimów i antonimów oraz ich wpływ na odbiorcę analizuje budowę zdań przekształca zdania ze względu na cel wypowiedzi oraz wyjaśnia różnice między nimi przekształca równoważniki zdań w zdania i na odwrót świadomie korzysta z różnych źródeł informacji analizuje wpływ zastosowanego słownictwa na znaczenie i odbiór wypowiedzi świadomie wykorzystuje zasady ortografii podczas tworzenia własnych wypowiedzi	Uczeń: świadomie stosuje wiedzę o głoskach i sylabach podczas poprawnej wymowy, zapisu i analizy wyrazów posługuje się częściami mowy oraz ich formami gramatycznymi do tworzenia poprawnych i zróżnicowanych wypowiedzi ocenia sposób wykorzystania wyrazów i związków wyrazowych w budowaniu emocji i stylu wypowiedzi redaguje i koryguje wypowiedzi, świadomie dobierając konstrukcje zdaniowe do budowania jasnych i spójnych komunikatów świadomie wykorzystuje różne typy zdań do budowania wypowiedzi adekwatnych do sytuacji, celu i odpowiednich w komunikacji z określonym odbiorcą świadomie wykorzystuje różne typy zdań do tworzenia

pokrewnych stosuje kropkę, znak zapytania i wykrzyknik na końcu zdań w zależności od celu wypowiedzi rozpoznaje znaki interpunkcyjne: kropkę, przecinek, cudzysłów i dwukropek	przykładach znaczenie dosłowne od przenośnego stosuje pozostałe zasady ortograficzne stosuje cudzysłów i dwukropek zgodnie z ich funkcją w wypowiedzeniu		świadomie stosuje zasady interpunkcji do budowania poprawnych wypowiedzi	spójnych, poprawnych i zróżnicowanych wypowiedzi ocenia poprawność językową tekstów dokonuje korekty błędów świadomie korzysta ze słowników i innych źródeł informacji podczas tworzenia wypowiedzi świadomie wykorzystuje bogate i zróżnicowane słownictwo, w tym synonimy i antonimy, aby precyzyjnie wyrażać myśli i emocje poprawia błędy ortograficzne, wykorzystując znajomość zasad ortograficznych dokonuje autokorekty interpunkcyjnej wypowiedzi, uwzględniając funkcję kropki, znaku zapytania, wykrzyknika, przecinka, cudzysłowu i dwukropka
---	---	--	--	--

Obszar IV Tworzenie wypowiedzi				
Na ocenę dopuszczającą	Na ocenę dostateczną	Na ocenę dobrą	Na ocenę bardzo dobrą	Na ocenę celującą
	<i>to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:</i>	<i>to, co na ocenę dostateczną, oraz:</i>	<i>to, co na ocenę dobrą, oraz:</i>	<i>to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:</i>
Uczeń: tworzy prostą notatkę zawierającą najważniejsze informacje zapisuje podstawowe informacje w uporządkowanej formie wybiera najważniejsze wiadomości z jednego źródła informacji formuluje proste pytania do tekstu wskazuje najważniejsze wydarzenia i informacje w tekście tworzy prosty plan odtwórczy tekstu tworzy krótkie wypowiedzi o charakterze użytkowym redaguje wiadomość zgodnie z podanym wzorem przekazuje najważniejsze informacje w uporządkowanej formie przedstawia własne zdanie opisuje przedmiot, postać, krajobraz prostymi	Uczeń: sporządza notatki w różnych formach, np. planu, tabeli lub punktów porządkuje informacje według tematu lub zagadnienia. wyodrębnia najważniejsze informacje z różnych źródeł układa pytania dotyczące treści i bohaterów tekstu porządkuje wydarzenia zgodnie z kolejnością przedstawioną w utworze sporządza plan odtwórczy tekstu w formie równoważników zdań lub zdań redaguje korespondencję tradycyjną i elektroniczną zgodnie z zasadami tej formy wypowiedzi redaguje opis przedmiotu, krajobrazu lub postaci zgodnie z celem wypowiedzi charakteryzuje bohatera, uwzględniając wygląd, cechy i zachowanie redaguje wypowiedzi z zachowaniem właściwej	Uczeń: tworzy syntetyczne notatki na podstawie informacji z lekcji, podręcznika i innych źródeł porównuje informacje pochodzące z różnych źródeł wykorzystuje formę notatki odpowiednią do rodzaju i celu pracy tworzy pytania dotyczące problematyki i najważniejszych informacji zawartych w tekście przekształca plan w formie równoważników zdań na zdania; i odwrotnie komponuje wypowiedzi użytkowe dostosowane do celu i rodzaju odbiorcy porządkuje w wypowiedzi informacje i wydarzenia w logiczny sposób wykorzystuje odpowiednie słownictwo i układ graficzny w korespondencji komponuje dłuższe wypowiedzi opisowe i twórcze wykorzystuje różne formy	Uczeń: selekcjonuje informacje zapisuje je w uporządkowanej oraz funkcjonalnej formie analizuje informacje z różnych źródeł podczas tworzenia notatki wyjaśnia wybór formy notatki w zależności od rodzaju informacji i celu pracy analizuje informacje zawarte w tekście podczas tworzenia pytań i planu odtwórczego opracowuje uporządkowany plan odtwórczy tekstu analizuje sposób przekazywania informacji w różnych wypowiedziach użytkowych redaguje rozbudowane i spójne wypowiedzi (korespondencja tradycyjna: list i pozdrowienia) dobiera środki językowe i układ graficzny w korespondencji redaguje rozbudowane i spójne teksty narracyjne oraz	Uczeń: tworzy samodzielne i przejrzyste notatki, syntetycznie ujmujące informacje z różnych źródeł ocenia przydatność różnych form notowania w procesie uczenia się wykorzystuje różne sposoby notowania do porządkowania, analizowania i prezentowania informacji formuluje pytania rozwijające interpretację i analizę tekstu opracowuje samodzielny i uporządkowany plan odtwórczy tekstu, zachowując logiczny układ informacji tworzy samodzielne, funkcjonalne i estetyczne wypowiedzi użytkowe dostosowane do sytuacji komunikacyjnej i odbiorcy ocenia skuteczność sposobu przekazywania informacji w różnych formach wypowiedzi użytkowych wykorzystuje różne środki

zdaniami wskazuje cechy bohatera i podstawowe elementy wyglądu, miejsca lub wydarzenia tworzy krótką wypowiedź twórczą na podany temat podejmuje proste działania twórcze z wykorzystaniem języka rozpoznaje elementy kompozycji wypowiedzi, takie jak wstęp, rozwinięcie i zakończenie stosuje akapity w krótkich wypowiedziach pisemnych	kompozycji i podziału na akapity wykorzystuje odpowiedni układ graficzny w liście tradycyjnym i elektronicznym rozdziela różne rodzaje opisu	literackie w działaniach twórczych komponuje wypowiedzi zgodne z celem, formą i charakterem tekstu wykorzystuje wstęp, rozwinięcie i zakończenie do budowania spójnej i uporządkowanej wypowiedzi dobiera układ graficzny odpowiedni do formy wypowiedzi	liryczne o świadomie dobranej kompozycji i odpowiedniej kreacji świata przedstawionego wykorzystuje różne formy literackie, w tym narracyjne, do realizacji własnego pomysłu świadomie wykorzystuje język do działań twórczych i wyrażania emocji analizuje wpływ kompozycji i układu graficznego na czytelność oraz odbiór wypowiedzi wyjaśnia funkcję akapitów i elementów kompozycyjnych w różnych formach wypowiedzi	językowe do świadomego budowania przekazu tworzy oryginalne teksty twórcze, o zróżnicowanej kompozycji, fabule i kreacji świata przedstawionego wykorzystuje różne formy literackie i środki językowe do realizacji własnych działań twórczych ocenia skuteczność zastosowanych rozwiązań językowych i kompozycyjnych we własnych wypowiedziach twórczych tworzy funkcjonalne i estetyczne wypowiedzi z zachowaniem świadomej kompozycji i odpowiedniego układu graficznego ocenia wpływ kompozycji i układu graficznego na skuteczność przekazu świadomie wykorzystuje elementy kompozycji i układu graficznego do budowania spójności oraz czytelności wypowiedzi

Obszar V				
Rozwijanie umiejętności autorefleksji i tworzenie tożsamości				
Na ocenę dopuszczającą	Na ocenę dostateczną	Na ocenę dobrą	Na ocenę bardzo dobrą	Na ocenę celującą
	<i>to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:</i>	<i>to, co na ocenę dostateczną, oraz:</i>	<i>to, co na ocenę dobrą, oraz:</i>	<i>to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:</i>
Uczeń: nazywa wartości ważne dla siebie oraz wybrane wartości uniwersalne wymienia wspólnoty, do których należy, np. rodzinę, społeczność szkolną, lokalną i narodową ustala hierarchię wartości ważnych dla członków różnych wspólnot wymienia role, które pełni w rodzinie, szkole i grupie rówieśniczej wskazuje sytuacje, w których angażuje się w proces uczenia się dokonyuje samooceny swojego procesu uczenia, stosując proste techniki nazywa swoje mocne strony i trudności rozpoznaje i nazywa wybrane emocje własne i innych	Uczeń: opisuje wartości ważne dla siebie przedstawia własne stanowisko wobec wybranych wartości uniwersalnych opisuje wybrane wspólnoty, do których należy wyjaśnia, jakie wartości są ważne dla ich członków opisuje role, które pełni w różnych wspólnotach podaje przykłady związanych z nimi obowiązków opisuje własne zaangażowanie w proces uczenia się wskazuje działania, które pomagają w nauce lub ją utrudniają opisuje emocje własne i innych oraz wskazuje sytuacje, w których się one pojawiają	Uczeń: wyjaśnia, dlaczego określone wartości są ważne dla niego i innych uzasadnia własne stanowisko wobec wartości uniwersalnych wyjaśnia znaczenie różnych wspólnot w życiu człowieka opisuje związane z nimi wartości i doświadczenia wyjaśnia znaczenie ról pełnionych w różnych wspólnotach oraz ich wpływ na funkcjonowanie grupy dokonyuje samooceny własnego zaangażowania w proces uczenia się wyjaśnia, co wpływa na efekty jego pracy planuje sposoby rozwijania odpowiedzialności za własną naukę i rozwój wyjaśnia wpływ emocji na zachowanie własne i innych osób	Uczeń: porównuje systemy wartości funkcjonujące w różnych wspólnotach uzasadnia własne stanowisko wobec wartości uniwersalnych w odniesieniu do sytuacji społecznych i życiowych porównuje wartości i doświadczenia związane z funkcjonowaniem w różnych wspólnotach oraz wyjaśnia ich wpływ na postawy człowieka porównuje role pełnione w różnych wspólnotach oraz wyjaśnia związane z nimi prawa i obowiązki analizuje efektywność własnych działań edukacyjnych ocenia skuteczność podejmowanych działań odróżnia emocje od sposobów ich wyrażania ocenia wpływ emocji na relacje międzyludzkie	Uczeń: analizuje wpływ wartości na postawy człowieka ocenia krytycznie różne systemy wartości oraz formułuje pogłębione refleksje dotyczące własnej tożsamości i odpowiedzialności społecznej analizuje wpływ różnych wspólnot i związanych z nimi wartości na budowanie tożsamości, relacji społecznych oraz odpowiedzialności za innych i otaczający świat formułuje wnioski dotyczące znaczenia pełnionych ról w różnych wspólnotach proponuje działania wzmacniające odpowiedzialność aktywnie angażuje się w pracę grupy w klasie monitoruje świadomie własny rozwój formułuje pogłębione wnioski dotyczące procesu uczenia się wykorzystuje autorefleksję do

				planowania dalszego rozwoju analizuje przyczyny i skutki emocji własnych oraz innych proponuje sposoby wspierające budowanie empatycznych i odpowiedzialnych relacji
--	--	--	--	--

Obszar VI Elementy edukacji medialnej				
Na ocenę dopuszczającą	Na ocenę dostateczną	Na ocenę dobrą	Na ocenę bardzo dobrą	Na ocenę celującą
	<i>to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:</i>	<i>to, co na ocenę dostateczną, oraz:</i>	<i>to, co na ocenę dobrą, oraz:</i>	<i>to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:</i>
Uczeń: wyszukuje potrzebne informacje w podanym źródle korzysta z wybranego źródła informacji, aby zdobywać wiedzę na dany temat wymienia zasady higieny cyfrowej rozpoznaje zagrożenia związane z korzystaniem z ekranów, telefonów, gier, komputerów i internetu	Uczeń: wyszukuje potrzebne informacje w różnych źródłach wybiera źródła informacji pomocne w rozwijaniu własnych zainteresowań opisuje zasady bezpiecznego i zdrowego korzystania z internetu, telefonu, komputera i gier wymienia skutki nadmiernego korzystania z ekranów, telefonów, gier, komputerów	Uczeń: porównuje informacje z różnych źródeł i sprawdza, czy są zgodne z tematem porządkuje informacje z różnych źródeł oraz wykorzystuje je do poszerzania swojej wiedzy wyjaśnia skutki nadmiernego korzystania z ekranów, telefonów, gier, komputerów oraz konsekwencje przeładowania informacyjnego stosuje zasady higieny cyfrowej podczas korzystania z ekranów, telefonów, gier, komputerów oraz internetu planuje działania pomagające ograniczać zagrożenia cyfrowe	Uczeń: selekcjonuje informacje z różnych źródeł uzasadnia wybór najbardziej przydatnych, jego zdaniem, materiałów łączy w swojej wypowiedzi ustnej lub pisemnej informacje z różnych źródeł oraz wykorzystuje je do rozwijania własnych zainteresowań ocenia własne nawyki związane z korzystaniem z technologii oraz wskazuje działania wspierające higienę cyfrową	Uczeń: ocenia wiarygodność informacji z różnych źródeł oraz formułuje wnioski dotyczące ich rzetelności i wartości weryfikuje informacje pochodzące z różnych źródeł i świadomie je wykorzystuje tworzy własne wypowiedzi lub materiały na podstawie informacji z różnych źródeł ocenia przydatność i wiarygodność informacji uzasadnia wpływ higieny cyfrowej na zdrowie, relacje i proces uczenia się

Obszar VII Praktyki lekturowe				
Na ocenę dopuszczającą	Na ocenę dostateczną	Na ocenę dobrą	Na ocenę bardzo dobrą	Na ocenę celującą
	<i>to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:</i>	<i>to, co na ocenę dostateczną, oraz:</i>	<i>to, co na ocenę dobrą, oraz:</i>	<i>to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:</i>
Uczeń: wybiera tekst zgodny ze swoimi zainteresowaniami uzasadnia krótko wybór określa czas i sposób czytania wybranego tekstu nazywa swoje pierwsze wrażenia po przeczytaniu tekstu aktywnie czyta cztery wskazane dłuższe teksty literackie wskazuje poruszane w nich tematy, np. dom, rodzinę, przyjaźń i emocje rozpoznaje baśnie i legendy ważne dla kultury światowej, europejskiej, narodowej i regionalnej rozpoznaje utwory narracyjne, liryczne i patriotyczne, w tym <i>Mazurka Dąbrowskiego</i> Józefa Wybickiego rozpoznaje teksty kultury należące do filmu, teatru,	Uczeń: wskazuje teksty odpowiadające jego własnym zainteresowaniom i wyjaśnia powód wyboru planuje kolejne etapy czytania wybranego tekstu opisuje swoje odczucia związane z przeczytanym tekstem opisuje bohaterów, wydarzenia i problemy przedstawione w przeczytanych utworach literackich dotyczących doświadczeń bliskich uczniom opisuje bohaterów, wydarzenia i tematykę baśni i legend ważnych dla kultury światowej, europejskiej, narodowej i regionalnej wskazuje cechy utworów narracyjnych, lirycznych i patriotycznych, w tym <i>Mazurka Dąbrowskiego</i> wymienia cechy charakterystyczne dla różnych tekstów kultury, takich jak film,	Uczeń: uzasadnia wybór tekstów, odwołując się do własnych zainteresowań i potrzeb czytelniczych organizuje czytanie tekstu, uwzględniając jego długość i stopień trudności uzasadnia swoje wrażenia, odwołując się do treści utworu wyjaśnia związki między problematyką przeczytanych tekstów a doświadczeniami bohaterów i odbiorców wyjaśnia znaczenie motywów i wartości przedstawionych w baśniach i legendach wyjaśnia tematykę, przesłanie utworów, znaczenie wybranych środków językowych oraz wartości obecne w utworach narracyjnych, lirycznych i patriotycznych, w tym w <i>Mazurku Dąbrowskiego</i> analizuje znaczenie utworów narracyjnych, lirycznych	Uczeń: porównuje wybrane teksty pod względem tematyki i wartości uzasadnia swoje preferencje czytelnicze ocenia skuteczność własnego planu czytania i wprowadza potrzebne zmiany porównuje własne odczucia z reakcjami innych odbiorców tekstu porównuje sytuacje i wartości przedstawione w różnych tekstach literackich z własnymi doświadczeniami oraz współczesnym światem analizuje wpływ baśni i legend na kulturę bada sposoby przedstawiania emocji, wydarzeń i wartości w utworach narracyjnych, lirycznych oraz patriotycznych, w tym w <i>Mazurku Dąbrowskiego</i> porównuje sposoby	Uczeń: ocenia wpływ czytanych tekstów na własne zainteresowania, refleksje i rozwój czytelniczy tworzy plan czytania dostosowany do własnych potrzeb uzasadnia wybór sposobów pracy z tekstem ocenia wpływ przeczytanego tekstu na własne emocje, przemyślenia i postawy formuluje wnioski dotyczące wpływu przeczytanych tekstów na rozumienie siebie, innych ludzi oraz relacji człowieka z otaczającym go światem interpretuje przesłanie utworów narracyjnych, lirycznych i patriotycznych formuluje wnioski dotyczące ich wpływu na postawy, emocje i poczucie tożsamości uzasadnia ich znaczenie dla

malarstwa, rzeźby, muzyki i komiksu	teatr, malarstwo, rzeźba, muzyka i komiks	i patriotycznych, w tym <i>Mazurka Dąbrowskiego</i> , dla budowania tożsamości narodowej i postaw odbiorcy wyjaśnia , w jaki sposób środki wyrazu wpływają na odbiór filmu, teatru, malarstwa, rzeźby, muzyki i komiksu	przedstawiania tego samego tematu w różnych tekstach kultury, np. filmie, obrazie, muzyce lub komiksie ocenia ich wpływ na odbiorcę	współczesnego człowieka tworzy własną interpretację tekstu kultury uzasadnia ją, odwołując się do zastosowanych środków wyrazu
-------------------------------------	---	--	--	--

